

Willemina Maria Brinkman sluit de deur van de gemeentelijke bank van lening die zij van 1847 tot 1853 beheert.

Laatste houdster Bank van Lening

Willemina solliciteert als zelfstandige vrouw naar de functie van beheerder van de Bank van Lening te Rhenen en pacht deze voor de periode van 6 jaar. Deze pacht wordt daarna om onduidelijke redenen niet meer verlengd.

Mogelijk omdat het commerciële bankwezen opkwam in deze periode en de stad meende dat daarmee de gemeentelijke bemoeienis niet meer nodig was

Bank van Lening van wezenlijk belang voor Rhenen

Op 21 september 1829 keurt de Raad van Rhenen het reglement voor de Bank van Lening nog goed. Het gaat om een kredietinstelling, waar leningen kunnen afgesloten worden tegen een onderpand van roerende goederen zoals juwelen, zilverwerk, kunst- en siervoorwerpen en boeken. Na uitvoerig overleg, acht men het bestaan van een Bank van Lening van wezenlijk belang en verzoekt Zijne Majesteits goedkeuring om die te mogen verpachten voor een periode van zes jaar met ingang van 22 december 1847.

Laatste pachtster

Men vindt een liefhebster, Willemina Maria Brinkman, die de pacht neemt voor fl. 6,-- per jaar, een schijntje van wat voorheen werd betaald. In 1848/1850 is Willemina ongehuwd en woont Markt 196, later 187. Het was het huis tegen De Waag aan en zij woont hier in bij Claudius Gerhardus Johannes Wolters, boekverkoper en boekbinder. Zij is in 1830 als 14-jarige uit Doorn binnengekomen als inwonende leerlinge bij Henricus Englert, schoolmeester. Bij de volkstelling van 1840 woont Willemina (inmiddels 23) daar nog steeds, een beroep wordt dan niet vermeld. Willemina is de laatste pachtster van de Rhenense Bank van Lening. Bij opmaking van de boeken ontvangt zij behalve de fl. 411,91 en aan interest fl. 29,17, totaal dus fl. 441,09, maar aan kosten gaan daar af: meer-fl. 27,97 en minder-opbrengst fl. 55,61, kosten voor de afslager fl. 1,50, kosten voor de omroeper voor de bekendmakingen fl. 0,90, portikosten fl. 1,60 en keuringskosten van de gouden en zilveren werken door de Kamer van Waarborg voor de Keuring, zodat zij per saldo precies fl. 400,— ontvangt en daarvoor ook tekent. Willemina vertrekt daarna naar Amsterdam.

Bankwezen in Nederland

In Nederland werd in 1609 de eerste bank, De Amsterdamsche Wisselbank, opgericht om een einde te maken aan de chaotische manier van geld wisselen in Nederland. Dit heeft er mede toe bijgedragen dat Amsterdam tijdens de Industriële Revolutie de financiële hoofdstad van de wereld werd. In rest van Nederland komen de tweede helft van de 19^e eeuw komen steeds meer algemene commerciële banken op in Nederland die geld in bewaring nemen en leningen, betaalverkeer en diverse andere diensten aanbiedt. We weten dat in Rhenen vanaf 1876 in ieder geval een Nutsspaarbank heeft bestaan. Juist de spaarfaciliteiten zouden op het platteland “populair” zijn geweest in dagen.

Bron: <https://www.oudrhenen.nl/wp-content/uploads/2018/02/or-2001.pdf>

Penningkabinet

Willem van de Berg ; het departement Rhenen van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen
Oud Rhenen 2017